

PRODUKCJA PIERWOTNA (podstawowa) - oznacza produkcję, uprawę lub hodowlę produktów podstawowych w tym zbiory, dojenie, hodowlę zwierząt gospodarskich przez ubojem, łowiectwo i rybołówstwo jak również zbieranie runa leśnego.

Do produktów podstawowych zaliczamy produkty:

- pochodzenia roślinnego, czyli zboża, owoce, warzywa, zioła, grzyby hodowlane;
- pochodzenia zwierzęcego, czyli jaja, surowe mleko, miód, produkty rybołówstwa, żywe małże;
- zbierane w ich naturalnym środowisku (rosnące w warunkach naturalnych) zarówno pochodzenia roślinnego, jak i zwierzęcego, czyli grzyby, jagody, jeżyny, ślimaki itp.

Podstawowe wymagania, które muszą być spełniane przez podmioty prowadzące działalność w zakresie produkcji pierwotnej (produkcji podstawowej) określa załącznik I część A Rozporządzenia (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych.

Załącznik ten obejmuje również następujące, powiązane z tą produkcją, działania:

- transport, magazynowanie i obsługę produktów pierwotnych w miejscu produkcji bez zmiany w sposób znaczący ich charakteru;
- transport żywych zwierząt;
- w przypadku produktów pochodzenia roślinnego, produktów rybołówstwa i zwierząt łownych – czynności transportowe związane z dostarczeniem tych produktów, z miejsca produkcji do zakładu.

DOSTAWY BEZPOŚREDNIE to sprzedaż małych ilości surowców, czyli produktów produkcji pierwotnej do konsumenta końcowego lub lokalnego zakładu detalicznego bezpośrednio zaopatrującego konsumenta końcowego.

Dostawcami bezpośrednimi są zatem producenci małych ilości żywności nieprzetworzonej pochodzenia roślinnego, sprzedawanej konsumentowi finalnemu, tj. osobom indywidualnym, np. na targowiskach, w bramach własnych gospodarstw rolnych, handlu obwoźnym, jak również lokalnym sklepom i zakładom gastronomicznym (restauracje, bary, stołówki szkolne i inne).

Mogą obejmować produkty produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego, takie jak: zboża, owoce, warzywa, zioła, grzyby pochodzące wyłącznie z własnych upraw lub hodowli producentów produkcji pierwotnej, niestanowiących działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Dostawy bezpośrednie obejmują również środki spożywcze pochodzące z produktów lub surowców w postaci kiszzonej lub suszonej.

Działalność w ramach dostaw bezpośrednich dotyczy małych ilości surowców, co oznacza takie ilości, które dostawca może sam wyprodukować we własnym gospodarstwie.

Dostawy bezpośrednie nie dotyczą produktów pierwotnych wprowadzanych do obrotu przez zakład podmiotu działającego na rynku w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

ROLNICZY HANDEL DETALICZNY polega na zbywaniu konsumentowi finalnemu żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu działającego na rynku spożywczym.

Przy prowadzeniu produkcji i zbywaniu żywności w ramach działalności rolniczy handel detaliczny należy spełnić przede wszystkim wymagania rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319) oraz przepisów wydanych w trybie tego rozporządzenia. Przepisy te przewidują między innymi, że w przypadku gdy produkcja prowadzona jest przy wykorzystaniu pomieszczeń używanych głównie jako prywatne domy mieszkalne (np. przy wykorzystaniu sprzętu i urządzeń gospodarstwa domowego w kuchni domowej), zamiast wymogów określonych w załączniku II w rozdziale II ww. rozporządzenia, obowiązują wymogi określone w jego załączniku II w rozdziale III (uproszczone wymagania higieniczne). Należy przy tym podkreślić, że są to wymagania podstawowe, określające wymogi ogólne, pozostawiające dużą swobodę w ich spełnianiu – określają kryteria, które muszą być spełnione, aby został osiągnięty cel jakim jest bezpieczeństwo żywności.

Ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu ma stanowić co najmniej 50% składu tego produktu, z wyłączeniem wody.

Produkcja i zbywanie żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego:

- mogą być dokonywane w ilościach dostosowanych do potrzeb konsumentów
- nie mogą stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa żywności
- podlegają nadzorowi PIS lub IW
- są dokumentowane w sposób umożliwiający określenie ilości zbywanej żywności
- nie mogą być dokonywane z udziałem pośrednika, z wyjątkiem zbywania takiej żywności podczas wystaw, festynów, targów lub kiermaszy.

W miejscu zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego umieszcza się w sposób czytelny i widoczny dla konsumenta:

- napis rolniczy handel detaliczny
- dane obejmujące:
 - a) imię i nazwisko albo nazwę i siedzibę podmiotu
 - b) adres miejsca prowadzenia produkcji tej żywności
 - c) weterynaryjny numer identyfikacyjny, o ile taki numer został nadany

Kryteria uznania działalności za rolniczy handel detaliczny

- obsługa lub przetwarzanie żywności (np. surowce, produkty mięsne, produkty mleczne, produkty złożone, przetwory z owoców i warzyw, pieczywo)
i jej przechowywanie w punkcie sprzedaży lub dostaw do konsumenta finalnego
- zbywanie żywności na rzecz konsumenta finalnego
- zbywana żywność musi pochodzić w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu
- zbywanie żywności odbywa się w ramach określonych limitów
- ograniczony udział pośredników w zbywaniu żywności